

คุณประสิทธิ์

เรื่อง ผู้ศรัทธากับพฤติกรรมการต้อนรับเราะมะฎอน

พศ.ดร. วิศรุต เลาะวิถี

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ . ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ . وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ . وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ الَّذِي خَتَمَ اللَّهُ بِهِ النَّبِيِّينَ . وَأَنْزَلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنَ بَصَائِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ . اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ .

أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللَّهِ . أُوصِيكُمْ وَنَفْسِي أَوَّلًا بِتَقْوَى اللَّهِ تَعَالَى وَطَاعَتِهِ . فَقَدْ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ : قَالَ تَعَالَى : { شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَنْ شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ }

พี่น้อง ผู้มีหัวใจผูกพันกับอัลลอฮ์ ชุบฮานะฮฺวะตะอาลา ที่รักทั้งหลาย

ณ เบื้องต้นนี้ ขออนุญาตย้ำเตือนตนเองและพี่น้องทุกท่าน ให้ยกระดับ “หัวใจ” ของเราสู่ความเปี่ยมล้นด้วย “ตักวา” ซึมซับความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ (ชุบฯ) อย่างยั่งยืน แน่นอน “ตักวา” นั้น เป็นคำภาษาอาหรับสั้น ๆ แต่มีความหมายแฝงเร้นกับการเป็น “มุอ์มิน - ผู้ศรัทธา” อย่างยิ่ง ซึ่งมีนัยตรงตามคำจำกัดความที่ว่า امتثال الاوامر / واجتناب النواهي

ขอเรียนว่า คำจำกัดความทั้งสองนัยดังกล่าวนี้ หมายถึง การปฏิบัติตนตามบัญญัติ และละเว้นห่างไกลจากบรรดาบัญญัติห้ามตามคำสอนอิสลามโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ คำว่า “ตักวา” ย่อมมีนัยแห่งความหมายสอดคล้องกับสถานะภาพของการเป็น “มุอ์มิน - ผู้ศรัทธา” อย่างแนบแน่นและลุ่มลึก เพราะการเป็น “มุอ์มิน - ผู้ศรัทธา” ที่ได้รับการซึมซับและตกย้ำด้วย “ตักวา” อย่างชัดเจนแล้ว ย่อมจะน้อมนำให้ผู้ศรัทธาทุกคนได้รับการยกย่องและเชิดชูว่าเป็น “ปุชนียบุคคล” ที่มีเกียรติและประเสริฐยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับนัยของอัลกุรอาน ดังนี้

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

ความว่า “แท้จริง ผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า” (อัลฮุจรอต : 13)

พี่น้อง ผู้มีหัวใจเปี่ยมล้นด้วยศกฺวา ทั้งหลาย

ขณะนี้ เรากำลังอยู่ในช่วงก้าวย่างของ “เราะมะฎอน” เดือนอันมหาประเสริฐยิ่งของปฏิทินอิสลามให้มีความสำคัญกับเดือนเราะมะฎอน และถือว่าเป็นเดือนที่มีความประเสริฐมากกว่าเดือนอื่น ๆ เนื่องจากเป็นเดือนที่คัมภีร์อัลกุรอานได้รับการประทานลงมาสู่มนุษยชาติ และเป็นเดือนที่อัลลอฮ์ (ซุบฯ) ทรงกำหนดให้มุสลิมถือศีลอดอีกด้วย

ดังนั้น การก้าวย่างมาถึงของ “เราะมะฎอน” ณ วาระนี้ จึงเป็นประเด็นที่จะจุดความคิดทุกคนว่า เราจะต้อนรับ “เราะมะฎอน” กันอย่างไร เพื่อแสดงออกถึงความชื่นชมยินดีและถือเป็นการได้รับความโปรดปรานอันยิ่งใหญ่ ซึ่งมีพฤติกรรมที่ผู้ศรัทธาควรแสดงออก ดังต่อไปนี้

1. الدعاء (อัครฺดฺอฺ)

การขออัครฺดฺอฺต่ออัลลอฮ์ (ซุบฯ) ให้มีชีวิตและสามารถปฏิบัติอิบาดะฮ์ในเดือนเราะมะฎอน ณ วาระอันใกล้นี้ ถือว่าเป็นพฤติกรรมอันประเสริฐของผู้ศรัทธา ประกอบกับมีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์ และมีความพร้อมสู่การบำเพ็ญศีล ผู้ศรัทธาควรขออัครฺดฺอฺตามนัยแห่งชะติษ ดังนี้

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا دَخَلَ رَجَبٌ قَالَ : اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ
وَشَعْبَانَ ، وَبَلِّغْنَا رَمَضَانَ

ความว่า “ท่านเราะซูลุลลอฮ์ (ศ็อลฯ) ขออัครฺดฺอฺเมื่อเดือนเราะยัษเริ่มต้นขึ้น โดยกล่าวว่า: ข้าแต่อัลลอฮ์ ขอให้เรามีความจำเริญในเดือนเราะยัษและเดือนชะอ์บาน และขอให้เราบรรลุสู่เดือนเราะมะฎอนด้วยเถิด”

นอกจากนี้ บรรดาสะละฟุศกอและฮ์ (บรรพชนผู้มีคุณธรรมสูง) มักจะขออัครฺดฺอฺเป็นเวลาหลายเดือนก่อนการมาถึงของเดือนเราะมะฎอน เพื่อจะได้บรรลุสู่เดือนเราะมะฎอน และเพื่อให้อัลลอฮ์ (ซุบฯ) ตอบรับคุณความดีงามทั้งปวง

2. الشكر (อัชชุกฺรฺ)

ในฐานะผู้ศรัทธา ควรต้อนรับเดือนเราะมะฎอนด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่อัลลอฮ์ (ซุบฯ) ทรงโปรดประทานชีวิตและสุขภาพที่ดีจนมีโอกาสดำเนินชีวิตในเดือนเราะมะฎอนและสามารถปฏิบัติอิบาดะฮ์อีกวาระหนึ่ง ซึ่งถือเป็นเกียรติยศอันล้ำค่าที่ได้รับโอกาสในการปฏิบัติคุณงามความดีในเดือนอันประเสริฐนี้

ท่านอิหม่ามมะวะรียกกล่าวว่า “พึงทราบไว้ว่า เป็นสิ่งที่ชอบให้พึงปฏิบัติสำหรับทุกคน เมื่อได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ ให้สุญุดเพื่อแสดงการขอบคุณต่อพระองค์หรือสรรเสริญพระองค์”

ยิ่งกว่านั้น การที่เราได้รับโอกาสถือศีลอดในเดือนเราะมะฎอนอีกวาระหนึ่งนั้น ย่อมถือเป็นความโปรดปรานอันยิ่งใหญ่ที่ควรกล่าวคำขอบคุณต่ออัลลอฮ์ (ซุบฯ) ด้วยการปฏิบัติตนกับเนียะมัดครั้งนี้

นี่คือสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อเราได้รับความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ในเดือนเราะมะฎอนด้วยการถือศีลอด จึงต้องปิดท้ายด้วยการขอบคุณต่ออัลลอฮ์ (ซุบฯ) ทั้งนี้ ท่านอับนุ ดัยมียะฮ์ กล่าวว่า “การขอบคุณสามารถปฏิบัติได้ด้วยหัวใจ ลิ้น และร่างกาย”

3. السرور (อัซซุร)

ผู้ศรัทธาควรต้อนรับเดือนเราะมะฎอนด้วยการแสดงความยินดี ความปลื้มใจ ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ศ็อลฯ) กล่าวเมื่อใกล้ถึงเดือนเราะมะฎอน ดังนี้

جَاءَكُمْ رَمَضَانُ ، جَاءَكُمْ شَهْرٌ مُبَارَكٌ ، افْتَرَضَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ صِيَامَهُ ، تَفْتَحُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ (، وَتُغْلَقُ فِيهِ أَبْوَابُ الْجَحِيمِ ،

ความว่า “เดือนเราะมะฎอนมายังพวกท่านแล้ว เดือนเราะมะฎอนเป็นเดือนที่มีความจำเริญยิ่ง อัลลอฮ์ทรงบัญญัติให้พวกท่านถือศีลอดในเดือนนี้ ประตุสวรรค์จะถูกเปิด และประตูนรกจะถูกปิด” (บันทึกโดย อิหม่ามอะหมัด)

ทั้งนี้ บรรดาอัสสะละฟุศอและฮ์ (บรรพชนผู้มีความดีสูง) จะแสดงความดีใจและให้ความสำคัญกับการต้อนรับเดือนเราะมะฎอน เพราะเป็นสัญลักษณ์ของผู้ศรัทธาที่จะแสดงออกถึงความปิติยินดี เพื่อการปฏิบัติคุณงามความดี อันเป็นเส้นทางสู่ความเมตตาของพระองค์เป็นสำคัญ

4. التخطيط (อัตตะกฏิต)

ผู้ศรัทธาควรต้อนรับเดือนเราะมะฎอนด้วยการวางแผน และตั้งปณิธานการรับคุณประโยชน์และกุศลผลบุญให้มากเท่าที่จะปฏิบัติได้ เพราะประชาคมแห่งอาคิเราะฮ์นั้น จะมีการวางแผนชีวิตเพื่อโลกหน้า เปรียบเทียบกับประชาคมแห่งดุนยาที่มักจะวางแผนชีวิตเพื่อโลกนี้เช่นเดียวกัน

ขออ้างอิงตัวอย่างในการวางแผนชีวิตในช่วงเดือนเราะมะฎอน คือ การจัดทำตารางแห่งอิบาดะฮ์ โดยการทำความดี เช่น อ่านอัลกุรอาน ปฏิบัติละหมาดสุนัตต่าง ๆ นอกจากละหมาดฟัรดู ชีกรู้ลลอฮ์ การทำทาน (เศาะดาเกาะฮ์) และการเอียะติกาฟ (พำนักที่มัสยิด) เพื่อให้มีระบบการบริหารเวลาแห่งเดือนเราะมะฎอนที่มีคุณค่าอย่างมีประสิทธิภาพและบังเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

5. العلم (อัลอิลม์)

ผู้ศรัทธาควรต้อนรับเดือนเราะมะฎอนด้วยการศึกษา การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการถือศีลอด และวิทยาการที่เกี่ยวกับเดือนเราะมะฎอน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่การปฏิบัติอิบาดะฮ์อย่างถูกต้อง เพราะเราถูกใช้ให้ถามผู้รู้ในสิ่งที่ไม่รู้ ดังนั้น ถือเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องเอาใจใส่แสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ และอย่าถือว่าเป็นเรื่องไม่สำคัญ เพราะผลกระทบจากการที่ไม่รู้ หรือไม่มีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ

หลักการถือศีลอด การปฏิบัติตนในช่วงเดือนเราะมะฎอน อาจก่อให้เกิดการสูญเสียผลบุญที่ควรมุ่งมั่นแสวงหาได้ นั่นคือ ทำให้เราอาจประสบภาวะขาดทุนหรือเสียคุณประโยชน์อย่างน่าเสียดายหรือโดยไม่รู้ตัว

6. التوبة (อิตเตาบะฮ์)

ผู้ศรัทธาควรต้อนรับเดือนเราะมะฎอนด้วยความตั้งใจปณิธานที่จะทำตัวให้ห่างไกล หรือละทิ้งความผิดทุกชนิด และขอลุแกโทษ หรือกลับเนื้อกลับตัวด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพราะผู้ศรัทธาทุกคนมีหน้าที่ต้องเตาบะฮ์ขอลุแกโทษ (กลับเนื้อกลับตัว) ตลอดเวลา ดังนั้น เมื่อกาลแห่งเดือนเราะมะฎอนมาถึง ก็จะเป็นโอกาสทองที่เราต้องเตาบะฮ์ตัวเอง เพราะหากไม่สามารถขอลุแกโทษ หรือกลับเนื้อกลับตัวในเดือนเราะมะฎอนแล้ว ย่อมไม่มีวันและเวลาใดที่จะสามารถขอลุแกโทษหรือกลับเนื้อกลับตัวได้อีก เรื่องนี้ อัลลอฮ์ (ซุบฯ) ตรัสว่า

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعاً أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

ความว่า “และพวกเจ้าทั้งหลาย จงขอลุแกโทษต่ออัลลอฮ์เถิด โอ้ บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับชัยชนะ” (อันนุร : 31)

7. الصفحة البيضاء (อัสศ็อฟอะตุ้บัยยูอ์)

ผู้ศรัทธาควรต้อนรับเดือนเราะมะฎอนด้วยชีวิตใหม่อันขาวบริสุทธิ์ และปราศจากมลทิน โดยตั้งปณิธานมุ่งมั่นสู่อัลลอฮ์ (ซุบฯ) เพื่อการปฏิบัติตนในฐานะเป็นบ่าวของพระองค์ และเป็นอุมมะฮ์ (ประชาคม) แห่งเราะซูลุลลอฮ์ (ศ็อลลา) โดยปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ยืนหยัดในแนวทางของท่านเป็นฐานแห่งชีวิต เพื่อปรับปรุงชีวิตและจิตวิญญาณในเดือนเราะมะฎอนที่กำลังก้าวเข้ามา ณ วาระนี้

พี่น้อง ผู้มีหัวใจต้อนรับเดือนเราะมะฎอน ที่รักทั้งหลาย

บทสรุปสำหรับคุณบะฮ์ในวันนี้ มีดังนี้

1. การต้อนรับเดือนเราะมะฎอนด้วยหัวใจที่เปี่ยมล้นแห่งความปิติยินดี และปรีดาปราโมทย์นั้น ถือเป็นคุณลักษณะหนึ่งของผู้ศรัทธา
2. ส่วนหนึ่งของพฤติกรรมการต้อนรับเดือนเราะมะฎอนในวิสัยของผู้ศรัทธา ได้แก่ การขออุมมัลฮุค การบรรลุถึงเดือนเราะมะฎอน การแสดงความขอบคุณ การแสดงความยินดี การวางแผนยุทธศาสตร์ความดี การใฝ่เรียนรู้ศาสตร์แห่งเดือนเราะมะฎอน การกลับเนื้อกลับตัว และการเตรียมสร้างชีวิตใหม่อันบริสุทธิ์แห่งเดือนเราะมะฎอน เป็นต้น
3. การบ่มเพาะหัวใจให้มีดีกว่าตามคำสอนอิสลามนั้น ล้วนมุ่งเน้นให้ผู้ศรัทธาเตรียมตนสู่การชิมชับอิบาตะฮ์ในเดือนเราะมะฎอน ถือเป็นการยกระดับความยำเกรง - ตักวา อย่างมีคุณค่ายิ่ง

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلِكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
فَأَسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

